VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA ARCHITEKTURY
FACULTY OF ARCHITECTURE

ÚSTAV EXPERIMENTÁLNÍ TVORBY
DEPARTMENT OF EXPERIMENTAL DESIGN

SLOVÁCKÉ DIVADLO I.
THEATRE OF SLOVÁCKO I.

DIPLOMOVÁ PRÁCE
MASTER'S THESIS

AUTOR PRÁCE — Bc. Petr Kalouda
AUTHOR

VEDOUCÍ PRÁCE — MgA. Svatopluk Sládeček
SUPERVISOR

BRNO 2018

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ FAKULTA ARCHITEKTURY

Zadání diplomové práce

Číslo práce:	FA-DIP0052/2017
Ústav:	Ústav experimentální tvorby
Student:	**Bc. Petr Kalouda**
Studijní program:	Architektura a urbanismus
Studijní obor:	Architektura
Vedoucí práce:	**MgA. Svatopluk Sládeček**
Akademický rok:	2017/18

Název diplomové práce:

Slovácké divadlo I.

Zadání diplomové práce:

Předmětem diplomové práce je umístění a návrh divadelní budovy v organismu regionálního centra – města Uherského Hradiště. Uherské Hradiště má 38 007 obyvatel/aglomerace/, je spádovým centrem Moravského Slovácka / 200 tis. obyvatel – oblast vymezena městy Kroměříž, Zlín, Kyjov, Hodonín / Divadlo má 8 tis. předplatitelů, nejvíce v ČR. Stávající divadelní budova sídlí v pronajatém objektu Sokolovny na Tyršově náměstí. Malá scéna je v domě na Mariánském náměstí. Kapacita hlediště velké scény je 370 diváků, odpovídající potřebám města a regionu. Zcela nevyhovující je velikost jeviště, výška provaziště, absence zadního a bočního jeviště, zázemí dílen a skladů je mimo současný areál divadla. Dlouhodobým zájmem města Uherské Hradiště je současnou nevýhodnou situaci divadla do budoucna vyřešit.

Studentům budou k dispozici čtyři lokality v centu města dle výběru Útvaru hlavního architekta Uherského Hradiště. Po zhodnocení a analýze volí jednu parcelu dle vlastního uvážení. Architektonické řešení bude respektovat charakter parcely a sídelního útvaru centra, zejména její topografické a kontextuální kvality, při zachování památkové ochrany stávajících objektů. Funkce objektů, dispoziční řešení i dopravní řešení budou vycházet ze stavebních programů divadelních provozů ověřených stávající praxí.

Rozsah grafických prací:

I. Úvodní údaje

Identifikace stavby, název, lokalita, údaje o zadavateli

II. Souhrnná průvodní a technická zpráva

Základní údaje charakterizující zástavbu a její budoucí provoz, přehled výchozích podkladů, zdůvodnění cílů návrhu, souhrnná technická zpráva, popis situačních vazeb, popis stávajících poměrů, limity využití, ochranná pásma, architektonická a technická koncepce navrhované zástavby, východiska návrhu, idea návrhu, ekonomické zhodnocení návrhu.

III. Výkresová dokumentace

Urbanistické řešení vymezeného území 1:2000 se vztahy ke struktuře území, fotodokumentace stávajícího stavu, dopravní řešení, řešení krajinných úprav, situace a půdorysy všech podlaží dokumentující provozně dispoziční řešení s vyznačením jednotlivých prostor a místností 1:200 minimálně dva řezy dokumentující povahu navrhovaného objektu včetně konstrukcí založení stavby a úrovní terénu 1:200, prostorové zákresy, perspektivy, vizualizace, charakteristický architektonický detail části stavby , interiéru nebo konstrukce 1:20 př. 1:10.

IV. Model

Fyzický model celého areálu a blízkého okolí 1:500, vybraný objekt 1:100

V. Prezentační panel

700/1400 2x panel souhrnně prezentující koncept a řešení

Seznam odborné literatury:

Dialogy o kráse, Platón

Politika, Aristotelés

A Source Book in Theatrical History: Twenty-five centuries of stage history in more than 300 basic documents and other primary material, 1959, A. M. Nagler

Theatre and Playhouse: An Illustrated Survey of Theatre Buildings from Ancient Greece to the Present Day, Richard Leacroft

Schéma masové kultury Adorno, Theodor W. - Horkheimer, Max

Tajemství divadelního prostoru, Josef Svoboda, Odeon, 1990

Česká divadelní architektura, Jiří Hilmera, divadelní ústav 1999

Svět architektury a divadla, architekt Ivo Klimeš, Lenka Popelová, Eva Špačková, Grada 2014

Junioři matadoři, sborník, Kruh 2006-2009

Architektura Uherského Hradiště 1945-1989, Neoralová Martina, UPOL

Termin zadání diplomové práce: 19. 2. 2018
Termin odevzdání diplomové práce: 14. 5. 2018

Diplomová práce se odevzdává v rozsahu stanoveném vedoucím práce; současně se odevzdává 1 výstavní panel formátu B1 a diplomová práce v elektronické podobě.

Bc. Petr Kalouda student(ka)	MgA. Svatopluk Sládeček vedoucí práce	MgA. Ing. arch. Petr Šmídek, Ph.D. vedoucí ústavu

V Brně, dne 19. 2. 2018

doc. Ing. arch. Jan Hrubý, CSc.
děkan

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
FAKULTA ARCHITEKTURY
DĚKAN

ANALÝZA ZADÁNÍ

Urbanismus a kontext místa

Pro město Uherské Hradiště je role kultury, společenského života i aktivity obyvatel ve veřejném prostoru a využívání přírodních lokalit města tradičním a signifikantním znakem. Kromě mnoha institucí působí ve městě dvě historicky silné instituce - Slovácké divadlo se stálým divadelním sborem a Česká obec Sokolská.
Mezi těmito institucemi dochází ke střetu díky majetkoprávním komplikacím. Respektive nedostatku prostor pro obě instituce. Slovácké divadlo se aktuálně nachází v objektu bývalé sokolovny na Velehradské třídě. Tyto prostory jsou zastaralé a nevyhovující jak svým technickým stavem, systémovým a dispozičním řešením, tak kapacitou.
Sokol naopak nedisponuje odpovídajícím vnitřním prostorem a je vhodné vytvořit místo pro setkávání členů i nabídku sportovních aktivit.

Situaci tedy řeším návrhem nového objektu divadelní scény a rekonstrukcí sokolského areálu. Tzn. přesunuji divadlo na novou lokalitu v blízkosti centra města, slučuji divadelní provozy a obě scény a sokolské organizaci ponechávám její objekty s výhledem úprav a dostaveb v blízkosti řeky Moravy.

Divadlo koncipuji pro kapacitu 406 diváků ve velké, tradiční scéně a 200 - 250 ve scéně malé, centru experimentální tvorby. Budova bude vybavena podzemním parkovištěm o kapacitě 150 vozidel.

FINÁLNĚ VYBRANÁ OBLAST K REALIZACI PROJEKTU

Divadlo jako impuls k nápravě

Z nabídky parcel pro novou budovu - areál - Slováckého divadla volím lokalitu u stávajícího autobusového nádraží. Z rešerší zaměřených mimo jiné na parcelu u bývalé synagogy vyšly závěry o komplikované funkci budoucího divadla v extrémně omezených prostorách. Na rozdíl od plochy městské zeleně mezi bývalou synagogou a klášterem parcela u autobusového nádraží skýtá dostatek prostoru pro vytvoření adekvátního prostoru – vnitřního i vnějšího – pro aktuální divadlo. Nejen že navazuje na aktuální umístění kulturních budov města v prstenci kolem centrální zóny, má potenciál tradičního využití ploch veřejného prostoru ale podporuje koncept rozvoje města jak z kulturního, tak územně plánovacího hlediska.
Umístěním u komunikační tepny zdůrazňuji význam funkce divadla pro město. Hluk okolního provozu (byť s plánovaným obchvatem, ulehčujícím část města od provozu) není pro divadlo limitující faktor a při respektování daných požadavků a typologických zásad či norem neomezí funkci divadla. Oblast pro pěší je urbanistickým, krajinářským a hmotovým

provedením uklidněna. Není vhodné divadlo umísťovat mimo centrum či do prostorově stísněné oblasti v proluce.

Ze severu je parcela vymezena Velehradskou třídou a pro město významnou budovou gymnázia. Z východu rezidentní čtvrtí se školními budovami vysoké školy, na západě přímo sousedí s autobusovým nádražím, komerční a rezidentní zástavbou. Z jihu parcela přímo navazuje na objekt bývalé věznice která dnes stále vyvolává řadu emocí. Právě tato budova byla jedním z impulzů pro výběr této parcely. Divadlo vytváří mimo jiné precedent pro rozšiřování městské centrální zóny. jiný, než je například tvorba monofunkčních sídelních celků - satelitní městečka, urban sprawl.
Budoucí areál divadla svou kulturní a společenskou funkcí podpoří děj ve městě, který v této oblasti nekoliduje s jinou funkcí (nákupní centrum, doprava).

Pozitiva: Kumulace kulturních funkcí v blízkosti městského centra, dostatečný prostor pro hmotu divadla, atraktivní umístění v zatáčce Velehradské třídy - jasná prostorová orientace. Kulturní rozvoj, dopravní dostupnost, komplexnost projektu.
Negativa: Ze severu rušnější komunikace - vyřešení dispozicí zájmového území - orientace ke světovým stranám a zdrojům hluku, správná práce s terénem, zelení. Stávající autobusové nádraží není svojí velikostí přiměřené, vyžaduje řešení.

ARCHITEKTONICKÉ ŘEŠENÍ

Do divadla galerií, místo podél silnice parkem. Tvorba kulturně společenského prostoru v různorodé zástavbě centra města – nové Slovácké divadlo

Mým záměrem je vytvořit stále přístupný divadelní areál exteriérem - městským obývacím pokojem - navazující na budovu bývalé věznice. Objekt viditelný z hlavní komunikace, jasně rozeznatelný, návštěvníky vítající. Divadlo složené ze tří hmot vytvořené nejenom pro herce, ale především pro jeho návštěvníky. Objekt pracuje s motivem cesty skrz něj (případně kolem uklidněnou pěší zónou například za nákupem, procházkou , nicméně poskytuje možnost nebýt primárně cestou ale i cílem. Aktuální podoba místa je pro město nepřijatelná.

Areál bude nahrazovat stávající, nevyhovující prostory divadla. Tím je doposud velká scéna v budově bývalé sokolovny a scéna malá situovaná v polyfunkčním domě s průčelím do Mariánského náměstí. Novým konceptem vytvářím na jedné straně hranu, kde se láme historie divadla, na straně druhé místo rušné, místo pro setkání. S divadlem, s uměleckými díly, s přáteli, rodinou. Vytvářím mimo jiné venkovní prostor pro výstavy. Kompozice tří hmot odděluje navzájem si odporující funkce. Rušnou komunikaci od uklidněné pěší zóny. Staré, nevyhovující odchází a přichází nové. Zmatek u nevhodně zakřivené zatáčky čtyřproudé komunikace podpořený přehnaným nevyužitým autobusovým nádražím uklidňuji jasně

čitelnou, velkorysou, do zeleně zasazenou hmotou. Prostorově nedostatečná provozy jsou přenechány organizaci Sokolů a městu pro další využití. Kulturní těžiště přesunuji blíže centru města a využívám potenciálu opomíjeného veřejného prostoru.

URBANISTICKÉ ŘEŠENÍ

Na jednu stranu ano na druhou ne. Městotvorný prvek do budoucna na strany obě

Úkolem číslo jedna bylo určit plochu vhodnou svým okolím pro divadlo. Dostatek rezidentních kapacit a provozní osy vedoucí skrz divadlo. Parcela spojuje osu východ – západ. Bydlení a občanskou vybavenost. Dnes jsou kolem autobusového dvě trasy. Jedna kolem vysoké stěny věznice, druhá zacházkou kolem rušné silnice. Nádraží (dle požadavků města) ustupuje z celkových 34 nástupišť na čtvrtinovou prostorovou dotaci a uvolňuje místo další výstavbě. Město Uherské hradiště počítá s rozvojem na sever, přes řeku směrem na Rybárny. Divadlo se tedy do budoucna ocitne na křižovatce.

Oblast kolem divadla je aktivována koncepčním zapojením bývalé věznice (creative hub, zkušebny, sály ,ateliery, podnikatelské inkubátory aj.) a po celý den otevřenou divadelní restaurací/barem

Koncepce počítá s oddělením – vizuálním a akustickým - kulturní a dopravní zóny. K severu se divadlo staví zásobováním, na jih otáčí kavárnu, restauraci, na osu východ a západ. Vytváří pobytový park na jih, který v oblasti za aktuálních podmínek nemůže být. Zvyšuje kultivovanost a atraktivitu oblasti, tvoří moderní prostupné město. Nebrání v pěšímu pohybu a umožňuje volný pohybem. Stávající trasa kolem Velehradské třídy je zachována.

DISPOZIČNÍ ŘEŠENÍ

Cestou na autobus galerií, parkem. Z galerie nebo parku do divadla a naopak.

Dispozičním konceptem, vzhledem k limitům místa, bylo vytvořit místo orientačně jasné. Logické, účelné a krásné ve své funkčnosti. Skládá se ze tří hmot s podobou funkcí. Hlavní osa disponuje hmotami dvou sálů, vedlejší křídla pak objekt zásobují materiálem a personálem. Čtvrtá osa – venkovní prodloužení osy třetí - vytváří komunikační koridory, atraktivní vnější městské plochy.
Vstup do divadla je řešen skrz galerii suplující vstupní vestibul, kde se dále vertikální komunikace rozděluje do malého a velkého sálu. Každý z nich je vybaven svým zázemím jak pro návštěvníky, tak pro herce. Na veřejně přístupná podlaží navazují dvě horní, vyhrazené pro potřeby divadla. Sály disponují obvodovou obslužnou chodbou a dostatkem vertikálních komunikací.

ZELEŇ

Zklidněná zóna pro kulturu vyrůstající z městské džungle

Oblast stávajícího autobusového nádraží (včetně vnitrobloků objektu bývalé věznice) disponuje stávající vzrostlou výsadbou. Ta je zachována do nejvyšší možné míry. Důvodem k odstranění již vzrostlého stromu je zejména nutná změna využití území, její zástavba nebo jeho špatný stav. Je nutné oddělit zónu dopravy a kultury, především prostorově a zelení. Hmota divadla sama na situaci reaguje - vchody, restaurace aj. umístěny do klidové zóny, do komunikace je pak situováno zásobování. Zeleň je nedílnou součástí tohoto konceptu a bude kladen velký důraz na dodržení prostorového uspořádání a technologických postupů provádění.Hlavním prvkem je po celý rok aktivní plocha městské „džungle“ s vysokou formou autoregulace.
Prvky zeleně jsou buď volně zasazeny do terénu, nebo usazené na podzemní parkoviště. Dotace zeminy 1450mm v kombinaci se správně vybranou vegetací - dle konkrétního návrhu konzultovaného se zahradním architektem - zeminou a technickým vybavením zelených ploch vytváří dostatečný prostor pro středně vzrostlé stromy. Vhodné jsou stromy více kmenné, keřové formy například Javoru babyka - Acer campestre, Topol bavlníkový - Populus deltoides 'Purple Tower' nebo Topol černý Populus nigra 'Italica'.
Koncepčně se projekt zeleně člení na tři části. Prvky solitérního charakteru rozmístěné na zájmové ploše dle zásad urbanistického řešení parcely, prostorová orientace, vytvoření lidského měřítka aj. Prvky liniové, vytvářející stromořadí podél významných komunikačních os - podél promenády rovnoběžné na věznici a podél třídy Velehradské. Prvky plošné - především plocha oddělující klidnou kulturní zónu od rušných ploch zásobování. Ta je klíčovým prvkem pro koncept řešení uspořádání zeleně na zájmovém území.

DIVADELNÍ PROVOZ

Ze zadání a moderního vývoje divadelnictví vyplynul požadavek na dvě scény v objektu divadla. Sál velký s tradiční, kukátkovou scénou, disponuje 406 místy rozmístěnými mezi šikmým hledištěm a balkonem. Důraz byl kladen na co nejlepší vnímání představení. Historicky ustálená velká forbína – orchestřiště – byla redukována, aby umožnila divákům co nejbližší kontakt s herci. Také sklon hlediště byl zvolen takový, aby bylo možné vnímat i představení moderní koncepce (pohybové hry, hra na zemi aj.). Sál disponuje bočním i zadním jevištěm, propadlem, dvojdílnou velkoformátovou zdvižnou plošinou a tradičním provazištěm. Opona byla zachována tradiční s horním posuvem, portál byl zkrácen a opatřen posuvnými bočními a horními portály pro adjustaci portálu. Zázemí sálu a veškeré obslužné provozy jsou umístěny za jevištěm.
K sálu tradičního pojetí byl přidán i sál menší, víceúčelový. Zde sídlí experimentální scéna. Sál je koncipován jako shoebox, není vybaven fixní šikminou jako tradiční scéna. Oproti tomu je

vybaven modulárním hledištěm ze standartních pomocných přenosných podstavců. Je možné upravovat pozici herec – divák dle konkrétní scénografie. Experimentální scéna nedisponuje provazištěm, ale plošným roštem v podhledu umožňujícím efektivní light designing a ozvučení. Veškeré kulisy jsou uskladněny v divadle. Stejně jako všechny běžné dílny a zásobovací a manipulační prostory obsahuje divadlo i nadstandartní zázemí pro herce.

AKUSTICKÝ PROJEKT

Splněný požadavek na prostorový poměr sálu je podpořen konceptem adekvátního akustického vybavení. Samotný sál je od nosné konstrukce oddělen akustickým podhledem, který je odstoupen o 1000 mm. Konkrétní realizace bude konzultována či zadána společnosti zaměřené na dané téma. Koncepčně se počítá s odrazivými a tlumivými plochami v navrhnutých místech.

MATERIÁLY

Objekt je zvenku strohý jednoduchý, nerušící okolí. Vertikální žebra vytváří rytmus podpořený hrou světla a stínu. Hmota divadla je realizována v tradiční bílé barvě. Společné provozy divadla pak vytváří atmosféru hrou světla, stínu a netradičním, dynamickým uspořádáním interiéru, který je v rozporu s vnějškem. Průchozí galerie suplující vstupní foyer disponuje samonosnou prosklenou fasádou bořící stereotyp interiér / exteriér.

KONSTRUKCE, TECHNOLOGIE

Konstrukce nadzemní stavby je řešena železobetonovými monolitickými stěnami v kombinaci s příhradovými a plnostěnnými ocelovými nosníky. Podzemní stavba je zhotovena jako jednopodlažní monolitický sloupovo-stěnový systém řešený technologií bílé vany. Na něj jsou přenášeny síly z horní monolitické konstrukce.
Podzemní parkoviště s obousměrným provozem je navrženo na šířku komunikace 6,2m a vybaveno umělým větráním.Řízené větrání kombinované s teplovzdušným vytápěním s rekuperací vytváří dostatečnou kvalitu klimatu.
Primárním zdrojem energie jsou podzemní hloubkové vrty tepelného čerpadla země-voda a fototermické kolektorů umístěných na plochých, částečně pochůzích střechách.
Hospodaření s dešťovou vodou je koncepčně řešeno retenční nádrží u plochy autobusového nádraží, slouží mimo jiné i pro automatický hasicí systémy. Větrání a osvětlení chráněných únikových cest je zajištěno elektrickými zdroji v prvním podzemním podlaží.

STATISTICKÉ ÚDAJE

Počet parkovacích míst:

145 (z toho 6+6 vyhrazených)

Počet diváků:

406 diváků	tradiční scéna
200 – 250	experimentální scéna

BILANCE PLOCH SLOVÁCKÉHO DIVADLA

A0 1.PP SLOVÁCKÉ DIVADLO

A) PODZEMNÍ HROMADNÉ PARKOVÁNÍ
- PODALŽNÍ PLOCHA: 4.756 m2
- OBESTAVĚNÝ PROSTOR: 23.780 m3

B) TECHNICKÉ A PROVOZNÍ ZÁZEMÍ DIVADLA
- PODALŽNÍ PLOCHA: 1.728 m2
- OBESTAVĚNÝ PROSTOR: 8.640 m3

A1 1.NP SLOVÁCKÉ DIVADLO

A) PLOCHA SLOVÁCKÉHO DIVADLA
- PODALŽNÍ PLOCHA: 3.382 m2
- OBESTAVĚNÝ PROSTOR: 14.204 m3

A2 2.NP SLOVÁCKÉ DIVADLO

A) PLOCHA SLOVÁCKÉHO DIVADLA
- PODALŽNÍ PLOCHA: 3.382 m2
- OBESTAVĚNÝ PROSTOR: 14.204 m3

A3 3.NP SLOVÁCKÉ DIVADLO

A) PLOCHA SLOVÁCKÉHO DIVADLA
- PODALŽNÍ PLOCHA: 3.382 m2
- OBESTAVĚNÝ PROSTOR: 13.029 m3

A4 4.NP SLOVÁCKÉ DIVADLO

A) PLOCHA SLOVÁCKÉHO DIVADLA
- PODALŽNÍ PLOCHA: 2.829 m2
- OBESTAVĚNÝ PROSTOR: 10.872 m3

A5 5.NP SLOVÁCKÉ DIVADLO
- PODALŽNÍ PLOCHA: 2.302 m2
- OBESTAVĚNÝ PROSTOR: 5.064 m3

PROSTOROVÁ BILANCE SLOVÁCKÉHO DIVADLA

INDEX ZASTAVĚNÉ PLOCHY

$IZP = A_{PP} / A_{POZEMKU}$

3.382 / 9.972 **IZP = 0,34**

INDEX PODLAŽNÍ PLOCHY

$IPP = \Sigma A_{PP} / A_{POZEMKU}$

15.277 / 9.972 **IPP = 1,53**

KOEFICIENT ZELENĚ

$KZ = A_{ZELENĚ} / A_{POZEMKU}$ A GGG

4.372 / 9.972 **KZ = 0,44**

EKONOMICKÁ BILANCE SLOVÁCKÉHO DIVADLA

Cenové ukazatele ve stavebnictví pro rok 2018:

Budovy pro vědu, kulturu a osvětu
svislá nosná konstrukce monolitická betonová plošná 11.340 Kč / m3

Budovy pro garážování, opravy a údržbu vozidel, strojů a zařízen
svislá nosná konstrukce monolitická betonová plošná 6.165 Kč / m3

Σ HROMADNÉ PARKOVÁNÍ

- PODALŽNÍ PLOCHA: 4.756 m2
- OBESTAVĚNÝ PROSTOR: 23.780 m3

CENA: m3 x 6.165 kč 146.603.700 Kč

Σ PROSTORY PRO DIVADLO

- PODALŽNÍ PLOCHA: 17.050 m2
- OBESTAVĚNÝ PROSTOR: 66.013 m3

CENA: m3 x 11.340 Kč 748.587.420 Kč

Σ CELKEM ZA OBJEKT

- PODALŽNÍ PLOCHA: 21.806 m2
- OBESTAVĚNÝ PROSTOR: 89.793 m3

CENA: m3 x 11.340 Kč **895.191.120 Kč**

SEZNAM PŘÍLOH

1. Hlavní prezentační panel 1400x700mm 2x
2. Souhrnná průvodní a technická zpráva
3. Fyzický model
4. Grafické přílohy

a) Situace	M1:2000
b) Situace	M1:500
c) Řezy , pohledy územím	M1:500
c) Dopravní řešení, podzemní parkoviště – návrh	M1:500
d) Půdorysy podlaží	M1:200
e) Řezy objektem	M1:200
f) Pohledy	M1:200
g) Stavební detail	M1:20, M1:5
h) Perspektivní pohledy, axonometrie	